

สื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก**

Instructional Media for Preschool Children of Preschool Children Development Centers

ศักดิ์สิทธิ์ โรจนวิเชียร* วรณรัตน์ โรจนวิเชียร และชัชณะ จันทร์อ่อน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุด เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสาระที่ควรเรียนรู้ที่ 1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก 2) ศึกษาคุณภาพสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุด เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสาระที่ควรเรียนรู้ที่ 1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีต่อสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุด เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็กในสาระที่ควรเรียนรู้ที่ 1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็กโดยกำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย รุ่น 3 ห้อง 2 จำนวน 50 คน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ตามโครงการความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้จากกลุ่มประชากรโดยใช้สูตรสำเร็จของเคร์คกี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ที่ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 44 คน โดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือในการทดลอง ได้แก่ สื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุด เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพสื่อการสอน และแบบสอบถามความพึงพอใจ ประสิทธิภาพของสื่อมีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า

1. การประเมินคุณภาพสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยชุดเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็กโดยครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมพบว่าสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยชุดเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก มีคุณภาพเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$)

2. ความพึงพอใจของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีต่อสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยชุดเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็กโดยภาพรวมพบว่ามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$)

3. ข้อเสนอแนะของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีต่อสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยชุดเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็กเสนอแนะว่าภาพประกอบบางเรื่องเล็กน้อยเกินไป และต้องการให้มีการจัดทำสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยในสาระที่ควรเรียนรู้สาระอื่นๆ

คำสำคัญ : สื่อการสอน เด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

* ผู้ประสานงานหลัก

** งานวิจัยเรื่องนี้ได้รับการสนับสนุนทุนการศึกษาจาก บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

Abstract

The purposes of this research were as follows: (1) to develop a set of instructional media on the topic of Stories about Children, in the First Learning Substance: Stories about Children, for preschool children of preschool children development centers; (2) to study quality of the developed set of instructional media on the topic of Stories about Children; and (3) to study the satisfaction of caregiver teachers in preschool children development centers with the developed set of instructional media. The research population was 50 caregiver teachers in preschool children development centers in Phra Nakhon Si Ayutthaya province who enrolled in the undergraduate program on Early Childhood Education under the Cooperation Project between the Department of Local Administration and Suan Dusit Rajabhat University. The employed research sample consisted of 44 caregiver teachers randomly selected from the population. The sample size was determined with the use of Krejcie and Morgan's sample size formula at the .05 error level. The treatment instrument was the developed set of instructional media. The data collecting instruments were an instructional media assessment form and a questionnaire on satisfaction with the instructional media. The efficiency of the media was at the high level (mean = 4.36). Statistics for data analysis were the mean and standard deviation.

Research findings were as follows:

1. Results of quality evaluation of the developed instructional media by child caregiver teachers in preschool children development centers showed that quality of the developed instructional media was highly appropriate ($\bar{X} = 4.54$).
2. The overall satisfaction of child caregiver teachers in the preschool children development centers with the developed instructional media was at the highest level ($\bar{X} = 4.60$).
3. Recommendations of child caregiver teachers in the preschool children development centers concerning the developed instruction media showed that some stories' illustrations were too small and they would like to see instructional media on other learning substances for preschool children being developed for future uses.

Keywords : Instructional media, Preschool children, Preschool children development center

บทนำ

การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลซึ่งการจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2545-2551 คือ ต้องการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ได้รับการเตรียมความพร้อมทุกด้านก่อนเข้าสู่ระบบการศึกษาโดยเรียกชื่อสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยว่า “ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก” (มาตรา 18 (1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542) และในแผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น

ระยะ 3 ปี (พ.ศ.2549-2551) ได้กำหนดพันธกิจการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างชัดเจน สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยให้มีการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัยเต็มศักยภาพและได้มาตรฐาน การศึกษาพร้อมเข้ารับการศึกษาระดับพื้นฐานต่อไป นอกจากนี้ยังเน้นการพัฒนาบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความรู้ ทักษะ ความสามารถ มีคุณลักษณะที่จะบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ดำเนินการบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ตามที่ บิดา มารดา ชุมชน และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นคาดหวังไว้ซึ่งมีจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กร ปกครองท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่รับโอนจากส่วนราชการต่างๆ รวม 17,100 ศูนย์ ผู้ดูแลเด็กเล็ก 37,346 คน และจำนวนเด็กเล็กรวม 674,727 คน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2549)

จากพันธกิจของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความพร้อมให้กับเด็กปฐมวัยนั้น จึงเป็นภาระ รับผิดชอบของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ต้องมีบทบาทสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาให้เด็กมีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ในสังคมยุคใหม่คือ มองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี และพัฒนาขีดความสามารถของตนได้เต็มศักยภาพและสมดุ ลทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยเน้นให้เด็กมีความสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ดังนั้นครูผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำเป็นต้องปรับวิธีการจัดการเรียนรู้หรือจัดกิจกรรมเตรียมประสบการณ์ที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนและการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง เพื่อเด็กปฐมวัยแต่ละคนจะได้เรียนรู้และบรรลุ วัตถุประสงค์ของสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546.) ซึ่ง กำหนดให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ใน 4 สาระ ที่ควรเรียนรู้คือ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก รวมทั้งสาระที่ควรเรียนรู้เกี่ยวกับวันสำคัญ ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ให้เรียนรู้เพิ่มเติมเป็นสาระที่ควรเรียนรู้ที่ 5 (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, มปป.) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับ เด็กปฐมวัยในสาระที่ควรเรียนรู้ทั้งหมดต้องจัดให้เด็กได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อการสอนที่หลากหลาย เพื่อ ทำการทดลอง ทดสอบความคิดของตนเองจนได้คำตอบ หรือเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และให้เด็กได้มีการแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นกับบุคคลอื่น ลักษณะการเรียนรู้เช่นนี้จะช่วยให้เด็กเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพเป็นการเรียนรู้ที่มีความสำคัญมาก กว่า การบอกข้อเท็จจริงของครู ดังนั้นในการจัดกิจกรรมเตรียมประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยนอกจากจะเน้นที่สื่อการสอน การจัดสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติให้เด็กได้สัมผัส ได้กระทำเป็นรายบุคคลแล้ว ควรจัดเป็นกลุ่มเล็กๆ เพื่อให้เด็กได้มี โอกาสปฏิสัมพันธ์กับเด็กคนอื่นๆ ด้วย

ความสำคัญของสื่อการสอนที่มีต่อการจัดกิจกรรมเตรียมประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนา ไปตามจุดประสงค์ของสาระที่ควรเรียนรู้ต่างๆ ที่กำหนดไว้ และไม่ว่าจะเป็นสื่อการสอนประเภทใดก็ตาม ย่อมมีคุณค่า ต่อการนำมาจัดกิจกรรมเตรียมประสบการณ์ และมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างยิ่ง แต่ทั้งนี้ต้อง เป็นสื่อการสอนที่ครูนำไปใช้แล้วยอมรับว่าเหมาะสม ช่วยให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้ได้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยในฐานะที่มีประสบการณ์ในการสอนครูดูแลเด็กที่มีหน้าที่ในการจัดกิจกรรมเตรียมประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้พบว่าประเด็นปัญหาสำคัญของครูผู้ดูแลเด็กในการจัดกิจกรรมเตรียมประสบการณ์ให้กับ เด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคือ สื่อการสอนที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมในแต่ละสาระที่ควรเรียนรู้มีไม่เพียงพอ ไม่หลากหลายไม่ทันสมัย สื่อบางประเภทมีความเหมาะสมน้อยที่จะนำมาจัดกิจกรรม และมีความสามารถในการผลิตสื่ อยังไม่ดีพอ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยในสาระที่ควรเรียนรู้ที่ 1 เรื่องราวเกี่ยวกับ

ตัวเด็ก ซึ่งมีสาระการเรียนรู้ย่อยที่เด็กปฐมวัยสามารถเรียนรู้ได้จากสื่อการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และนำไปทดลองจัดกิจกรรมเตรียมประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อหาคุณภาพของสื่อให้ได้สื่อการสอนที่มีคุณค่า พร้อมทั้งจะนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมเตรียมประสบการณ์ในสาระที่ควรเรียนรู้ที่ 1 ให้กับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจได้ดีจากสื่อการสอนที่เป็นรูปธรรมที่เด็กปฐมวัยสามารถเรียนรู้ได้จากการสัมผัสและลงมือปฏิบัติจริง จึงจะทำให้เด็กปฐมวัยมีความพร้อมที่จะนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน อีกทั้งเป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อการสอนในสาระที่ควรเรียนรู้อื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุด เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสาระที่ควรเรียนรู้ที่ 1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก
2. เพื่อศึกษาคุณภาพสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุด เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสาระที่ควรเรียนรู้ที่ 1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีต่อสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุด เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก ในสาระที่ควรเรียนรู้ที่ 1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก

วิธีการศึกษา

การวิจัยสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยกำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย รุ่น 3 ห้อง 2 จำนวน 50 คน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ตามโครงการความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้จากกลุ่มประชากรโดยใช้สูตรสำเร็จของเคร์คกี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 44 คน โดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือในการทดลองได้แก่ สื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุด เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพสื่อการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้ประเมินคุณภาพสื่อการสอนโดยครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งประเมิน 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านรูปแบบสื่อการสอน และด้านประโยชน์ต่อผู้เรียนและความก้าวหน้าทางวิชาการมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด รวมทั้งแบบประเมินความพึงพอใจต่อสื่อการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ประเมินความพึงพอใจของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีต่อสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุด เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคือ พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย พึงพอใจน้อยที่สุด

วิธีสร้างเครื่องมือในการทดลอง ได้แก่ สื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุด เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เริ่มจากการศึกษา วางแผนและจัดทำสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้ รูปแบบการจัดทำสื่อการสอน แล้วมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง จากนั้นนำสื่อการสอนที่ได้รับการปรับปรุงแล้วไปประเมินคุณภาพเพื่อดูความเหมาะสมในการนำไปใช้ โดยดำเนินการประเมินคุณภาพในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 3 ครั้ง ทำการปรับปรุงแก้ไขสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุด เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็กจนบรรลุผลถูกต้อง เพื่อนำไปใช้จริงกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพสื่อการสอน และแบบสอบถามความพึงพอใจ มีขั้นตอนโดยสรุปคือ เริ่มจากการศึกษาและสร้างแบบประเมินคุณภาพสื่อการสอน และแบบสอบถามความพึงพอใจ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และข้อเสนอแนะปรับปรุงให้มีความรัดกุมเข้าใจง่ายและให้คะแนน นำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ IOC (Item of Objective Congruence) และเลือกรายการประเมินที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป เป็นข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ได้ และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นำแบบประเมินคุณภาพและแบบสอบถามความพึงพอใจที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วมาจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการประเมินต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1) ประเมินคุณภาพสื่อการสอน ก่อนนำสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุดเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงคุณภาพสื่อการสอน โดยดำเนินการทดลองจัดกิจกรรมเตรียมประสบการณ์ในสาระที่ควรเรียนรู้ที่ 1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก ให้กับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุดเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็กที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 3 คน เป็นผู้ประเมินในครั้งที่ 1 และดำเนินการทดลองกับครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเด็กที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 คนและ 15 คนในครั้งที่ 2 และ 3 ตามลำดับ

2) ประเมินคุณภาพและประเมินความพึงพอใจสื่อการสอน จัดดำเนินการให้ผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จัดกิจกรรมเตรียมประสบการณ์ในสาระที่ควรเรียนรู้ที่ 1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็กให้กับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้สื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุดเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็กที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และครูผู้ดูแลเด็กที่จัดกิจกรรมเป็นผู้ประเมินคุณภาพ และประเมินความพึงพอใจต่อสื่อการสอน

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1) วิเคราะห์หาคุณภาพสื่อการสอน โดยครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากคะแนนการประเมินสื่อการสอน ชุดเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก

2) วิเคราะห์ความพึงพอใจของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากคะแนนการสอบถามความพึงพอใจต่อสื่อการสอนชุดเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก

3) ข้อเสนอแนะของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีต่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุดเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและสรุปประเด็นสำคัญ นำเสนอในรูปแบบความเรียง

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

- 1) การวิเคราะห์คุณภาพของแบบประเมินคุณภาพสื่อการสอนและแบบสอบถามความพึงพอใจ หาความเที่ยงตรงเชิงพินิจของแบบประเมินคุณภาพสื่อการสอนและแบบสอบถามความพึงพอใจโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบและวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยใช้สูตรค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ (IOC) (บุญเจิด ภิญโญนันตพงษ์, 2548)
- 2) การวิเคราะห์หาคุณภาพของสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุดเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็กและความพึงพอใจต่อสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุดเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง สื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองจัดกิจกรรมเตรียมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้สื่อการสอน ชุดเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เพื่อประเมินคุณภาพสื่อการสอนและประเมินความพึงพอใจของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุด เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสาระที่ควรเรียนรู้ที่ 1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก โดยสรุปได้แก่ ชื่อครูประจำศูนย์ ครูพี่เลี้ยง ชั้นเรียน ชื่อเล่น ชื่อจริง นามสกุล และสัญลักษณ์ของตัวเอง การปฏิบัติตามกฎของห้องเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การดูแลรักษาความสะอาดร่างกายอย่างง่าย การเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย การรู้จักออกกำลังกาย รู้จักป้องกันและระมัดระวังอุบัติเหตุ การรับรู้ความรู้สึก การช่วยเหลือตนเองอย่างง่าย และการมีมารยาทงาม
2. ผลการวิเคราะห์คุณภาพสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุดเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก ที่ประเมินคุณภาพสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย โดยครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวมพบว่าสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุดเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก มีคุณภาพเหมาะสมในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีคุณภาพเหมาะสมในระดับมากที่สุดเกี่ยวกับเนื้อหาสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของเด็ก เป็นลำดับที่ 1 รองลงมาภาพประกอบชัดเจนสอดคล้องกับเนื้อหาเป็นลำดับที่ 2 เด็กสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นลำดับที่ 3 และมีคุณภาพเหมาะสมในระดับมากที่สุดเกี่ยวกับการนำสื่อการสอนไปเผยแพร่ด้วยวิธีการต่างๆอย่างเหมาะสมเป็นลำดับสุดท้าย รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุดเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก โดยการประเมินของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการประเมิน	ลำดับ
ด้านเนื้อหาของสื่อการสอน				
1. เนื้อหามีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.54	0.69	เหมาะสมมากที่สุด	11
2. เนื้อหาเป็นไปตามลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้	4.55	0.74	เหมาะสมมากที่สุด	10
3. เนื้อหามีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของเด็ก	4.64	0.49	เหมาะสมมากที่สุด	4
4. เนื้อหาเหมาะสมกับความสนใจของเด็ก	4.57	0.55	เหมาะสมมากที่สุด	8
5. เนื้อหาส่งเสริมให้เด็กรู้จักการแก้ปัญหา	4.63	0.56	เหมาะสมมากที่สุด	5
6. เนื้อหาสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของเด็ก	4.75	0.46	เหมาะสมมากที่สุด	1
ด้านรูปแบบของสื่อการสอน				
7. ภาพประกอบชัดเจนสอดคล้องกับเนื้อหา	4.68	0.48	เหมาะสมมากที่สุด	2
8. ภาพประกอบที่ใช้เหมาะสมกับวัย	4.56	0.73	เหมาะสมมากที่สุด	9
9. ความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับคำอธิบาย	4.38	0.76	เหมาะสมมาก	16
10. ขนาดเหมาะสม สีสันสวยงาม น่าสนใจ	4.58	0.72	เหมาะสมมากที่สุด	7
11. เพลงประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา	4.59	0.71	เหมาะสมมากที่สุด	6
12. มีความสะดวกและปลอดภัยในการนำไปใช้	4.53	0.75	เหมาะสมมากที่สุด	12
ด้านประโยชน์ต่อผู้เรียนและความก้าวหน้าทางวิชาการ				
13. มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ทำให้เด็กเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น	4.51	0.77	เหมาะสมมากที่สุด	14
14. สื่อการสอนช่วยสร้างความสนใจของเด็ก	4.52	0.71	เหมาะสมมากที่สุด	13
15. เด็กสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.67	0.61	เหมาะสมมากที่สุด	3
16. สื่อการสอนมีความหลากหลายใช้ได้ง่าย	4.46	0.78	เหมาะสมมาก	15
17. เป็นแบบอย่างในการนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างดี	4.37	0.76	เหมาะสมมาก	17
18. มีการนำสื่อการสอนไปเผยแพร่ด้วยวิธีการต่างๆ อย่างเหมาะสม	4.32	0.60	เหมาะสมมาก	18
รวม	4.54	0.67	เหมาะสมมากที่สุด	

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีต่อสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุดเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก โดยภาพรวมพบว่ามีค่าความพึงพอใจต่อสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุดเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็กในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดเกี่ยวกับสื่อการสอนทำให้เด็กเข้าใจสิ่งที่เรียนได้ง่ายขึ้นเป็นลำดับที่ 1 รองลงมามีประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก เป็นลำดับที่ 2 ภาพประกอบสวยงามสร้างความสนใจของเด็กเป็นลำดับที่ 3 และเด็กกล้าแสดงออกในการปฏิบัติกิจกรรมโดยใช้สื่อการสอนเป็นลำดับสุดท้าย รายละเอียดดังแสดงในตาราง ที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีต่อสื่อการสอนชุดเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับ
1. มีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน	4.59	0.50	มากที่สุด	6
2. ทำให้เด็กเข้าใจสิ่งที่เรียนได้ง่ายขึ้น	4.82	0.40	มากที่สุด	1
3. เด็กกล้าแสดงออกในการปฏิบัติกิจกรรมโดยใช้สื่อการสอน	4.38	0.70	มาก	10
4. เด็กมีความพอใจและมีความสุขในการปฏิบัติกิจกรรมโดยใช้สื่อการสอน	4.64	0.49	มากที่สุด	4
5. มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.60	0.55	มากที่สุด	5
6. มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก	4.77	0.43	มากที่สุด	2
7. ภาพประกอบสวยงามสร้างความสนใจของเด็ก	4.73	0.46	มากที่สุด	3
8. ภาษาที่ใช้เข้าใจง่ายต่อการเรียนรู้	4.58	0.64	มากที่สุด	7
9. ทำได้ง่าย ประหยัด และมีคุณภาพ	4.53	0.60	มากที่สุด	8
10. ทำให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำสื่อการสอนในเนื้อหาอื่นๆ ต่อไป	4.43	0.78	มาก	9
รวม	4.60	0.55	มากที่สุด	

4. ข้อเสนอแนะของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต่อสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุดเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก จากการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาสรุปประเด็นสำคัญของข้อเสนอแนะที่มีต่อสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุดเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็กคือ ภาพประกอบบางเรื่องเล็กน้อยเกินไปและต้องการให้มีการจัดทำสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยในสาระที่ควรเรียนรู้สาระอื่นๆ

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์คุณภาพสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุดเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก ที่ประเมินคุณภาพสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย โดยครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวมพบว่ามีคุณภาพสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุดเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็กมีคุณภาพเหมาะสมในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

มีคุณภาพเหมาะสมในระดับมากที่สุดเกี่ยวกับเนื้อหาที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของเด็กเป็นลำดับที่ 1 รองลงมาภาพประกอบชัดเจนสอดคล้องกับเนื้อหาเป็นลำดับที่ 2 เด็กสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นลำดับที่ 3 และมีคุณภาพเหมาะสมในระดับมากที่สุดเกี่ยวกับการนำเสนอการสอนไปเผยแพร่ด้วยวิธีการต่างๆ อย่างเหมาะสมเป็นลำดับสุดท้าย

2. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุดเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก โดยภาพรวมพบว่า มีความพึงพอใจต่อสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุดเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็กในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดเกี่ยวกับสื่อการสอนทำให้เด็กเข้าใจสิ่งที่เรียนได้ง่ายขึ้นเป็นลำดับที่ 1 รองลงมามีประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กเป็นลำดับที่ 2 ภาพประกอบสวยงามสร้างความสนใจของเด็กเป็นลำดับที่ 3 และเด็กกล้าแสดงออกในการปฏิบัติกิจกรรมโดยใช้สื่อการสอนเป็นลำดับสุดท้าย

3. ข้อเสนอแนะของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต่อสื่อการสอน สำหรับเด็กปฐมวัย ชุดเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก สรุปประเด็นสำคัญของข้อเสนอแนะคือ ภาพประกอบบางเรื่องเล็กเกินไปและต้องการให้มีการจัดทำสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยในสาระที่ควรเรียนรู้สาระอื่นๆ

อภิปรายผล

สื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยชุด เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เป็นสื่อการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย ตอบสนองระดับความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน เนื่องจากเป็นสื่อที่มีลักษณะเฉพาะสำหรับธรรมชาติของเด็กในวัยนี้ที่มีอยู่ในรูปแบบของการเตรียมความพร้อม เป็นสื่อที่มีลักษณะสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ความสนใจของเด็กเหมาะสมกับวัย และสัดส่วนของร่างกาย ใช้ประสาทสัมผัสได้มากและหลายส่วน รวมทั้งมีรายละเอียดน้อย เหมาะสมกับวัย และมีคุณค่าต่อการพัฒนาด้านต่างๆ ของเด็ก ซึ่งตรงกับลักษณะสื่อที่ดีต่อเด็กปฐมวัยที่กล่าวว่าลักษณะของสื่อที่ดีสำหรับเด็กปฐมวัยควรมีลักษณะของขนาดและน้ำหนักเหมาะกับวัย และกำลังของเด็กที่จะยกหรือถือสื่อชิ้นนั้น จะต้องไม่ใหญ่หรือเล็กเกินไป ง่ายให้เด็กอยากรู้อย่างเห็น กระตุ้นพัฒนาการ การรับรู้ การจำ การจำแนกเปรียบเทียบ ความสัมพันธ์ การเรียงลำดับ การจินตนาการ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใช้ได้หลายโอกาส เหมาะสมกับวัยและความเหมาะสมของเด็ก มีวิธีการใช้ง่ายๆ มีคุณภาพดี เช่นภาพชัดเจน ขนาดเหมาะสม ใช้สีเย้นตาไม่มีสีสะท้อนแสง เป็นสื่อที่เด็กเข้าใจง่ายเวลาสั้นๆ ไม่ซับซ้อน เป็นสื่อที่สามารถสัมผัสได้ เด็กมีส่วนร่วมในการใช้สื่อชิ้นนั้นได้ และใช้ฝึกส่งเสริมความคิดให้เด็กได้คิดเป็น ทำเป็น กล้าแสดงความคิดเห็นด้วยความมั่นใจ (กนกกร บุษยะกนิษฐ์ และคณะ, 2550)

นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุดเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เป็นสื่อที่ช่วยให้เด็กได้เล่น และสัมผัสทั้งทางร่างกาย และจิตใจไปพร้อมกัน เป็นสื่อที่ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงที่เป็นรูปธรรมมากที่สุด ช่วยให้เด็กเข้าใจได้ง่าย เรียนรู้ได้อย่างสนุกสนาน เพลิดเพลิน รวดเร็ว และจำได้แม่นยำ ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็กนั้น ควรใช้สื่อการสอนที่ตรงกับความต้องการของผู้สอน สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนรู้ และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ซึ่งสื่อการสอนเหล่านั้นครูผู้สอนอาจจะต้องผลิตสื่อการสอนนั้นขึ้นเอง

และจากผลการวิจัยพบว่า สื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุดเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก ที่ครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดนั้นสอดคล้องกับแนวความคิดของ นำใจ อุทธรักษ์ (2548 หน้า 20) ที่กล่าวว่าความพึงพอใจหมายถึงการให้ค่าความรู้สึกรู้สึกหรือทัศนคติด้านบวกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความพึงพอใจจะเกิดขึ้น

ก็ต่อเมื่อความต้องการของบุคคลที่ได้รับการตอบสนองหรือบรรลุจุดมุ่งหมายไว้และเพ็ญจันทร์ นาคสกุล (2548) ได้กล่าวว่าความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการของบุคคลนั้นได้รับการตอบสนองหรือไม่เกิดขึ้นหากความต้องการหรือจุดหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนองจากแนวคิดที่กล่าวมาแล้วแสดงถึงครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความรู้สึกหรือทัศนคติทางบวกต่อสื่อการเรียนการสอนที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการนำสื่อการสอนมาใช้ในการจัดกิจกรรมเตรียมประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย และสื่อการสอนชุดนี้ทำให้เด็กเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้ง่ายขึ้น มีประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก อีกทั้งภาพประกอบสวยงามสร้างความสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับกิดานันท์ มลิทอง (อ้างถึงในศูนย์การศึกษาอนุบาลโรงเรียนภาคกลาง กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) ที่กล่าวว่าสื่อนั้นต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียนและจุดมุ่งหมายที่จะสอน โดยมีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ ส่งผลต่อการเรียนรู้มากที่สุด เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมีความสะดวกในการนำไปใช้ วิธีใช้ไม่ยุ่งยากซับซ้อนเกินไป มีเทคนิคในการผลิตสื่อที่ดี มีความชัดเจน เป็นจริง และมีราคาไม่แพงเกินไป คุ้มกับเวลาและการลงทุน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1) ได้สื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ชุดเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก ที่มีคุณภาพในการนำไปจัดกิจกรรมเตรียมประสบการณ์ในสาระที่ควรเรียนรู้ที่ 1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็กให้กับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้ และมีความพร้อมที่จะนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันได้ เกิดการเรียนรู้ และมีความพร้อมที่จะนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง ซึ่งสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีกับเด็กอื่นๆ ในท้องถิ่นที่อยู่ได้

2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพในการถ่ายทอดความรู้เพื่อเสริมความพร้อมให้กับเด็กปฐมวัย

3) ช่วยส่งเสริมและเป็นแนวทางให้ครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีแนวคิดในการสร้างสรรค์สื่อการสอนในสาระที่ควรเรียนรู้สาระอื่นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรพัฒนาสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยในสาระที่ควรเรียนรู้สาระอื่นๆ เพื่อประเมินคุณภาพและความพึงพอใจที่มีต่อสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย

เอกสารอ้างอิง

- กนกกร บุษยเกษิษฐ์และคณะ. (2550). **สื่อสร้างสรรค์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2540). **เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม**. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, กระทรวงมหาดไทย. (2549). **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- _____. (ม.ป.ป.). **มาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- น้ำใจ อุทร์ภัก. (2548). **ความพึงพอใจของสมาชิกองค์การการเงินชุมชนที่มีต่อการจัดสวัสดิการขององค์การ เงินชุมชนในจังหวัดกาฬสินธุ์**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุริยาสาน.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2548). **เอกสารประกอบการเรียนวิชา 301512 วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : อัดสำเนา.
- เพ็ญจันทร์ นาคสกุล. (2548). **ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อกลุ่มงานผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลลำปาง**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **การออกแบบสื่อมัลติมีเดียเพื่อการศึกษา ทฤษฎีทางการศึกษา และจิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง**. [On-line] Available : <http://www.crnfe.ac.th/media-dsgn/>.

คณะผู้เขียน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์สิทธิ์ โรจนวิเชียร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

e-mail : Saksit_roj @dusit.ac.th

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณรัตน์ โรจนวิเชียร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

e-mail : wannarat_roj@dusit.ac.th

อาจารย์ชัชณะ จันทออ่อน

อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

e-mail : choosana_cha@dusit.ac.th

